

PATVIRTINTA
Raseinių r. Nemakščių Martyno Mažvydo
gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V₁-
182

PATVIRTINTA
Raseinių r. Nemakščių Martyno
Mažvydogimnazijos tarybos
2017 m. rugpjūčio 25 d. protokolo Nr. 3
nutarimu

RASEINIŲ R. NEMAKŠČIŲ MARTYNO MAŽVYDO GIMNAZIJOS

2017–2018 MOKSLO METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ UGDYMO PLANAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2017–2018 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų gimnazijos ugdymo planai (toliau – ugdymo planai) reglamentuoja pagrindinio, vidurinio ugdymo programų (toliau – ugdymo programos) ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą. Jis parengtas vadovaujantis 2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-442.

2. Gimnazijos ugdymo plano tikslas – apibrėžti Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosius reikalavimus, kuriais vadovaudamasi gimnazija gali savarankiškai bei tikslingai, atsižvelgdama į gimnazijos bendruomenės poreikius, planuoti ir organizuoti ugdymą taip, kad kiekvienas mokinys pasiektų geresnių ugdymo(si) rezultatų ir įgytų visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Gimnazijos ugdymo plano uždaviniai:

3.1. nustatyti reikalavimus ugdymo procesui organizuoti;

3.2. numatyti ugdymo proceso pritaikymo pagal mokinių poreikius būdus (diferencijuojant, individualizuojant);

3.3. paskirstyti pamokų skaičių, skirtą pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms įgyvendinti;

3.4. numatyti pagalbos teikimo būdus gabiems ir sunkumų turintiems mokiniams;

3.5. akcentuoti adekvataus, motyvuojančio vertinimo svarbą, stebėti mokinių pažangą ir siekti mokinių pasiekimų gerinimo.

4. Gimnazijos ugdymo plane vartojamos sąvokos:

4.1. **Dalyko modulis** – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

4.2. **Kontrolinis darbas** – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinio žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

4.3. **Laikinoji grupė** – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

4.4. **Gimnazijos ugdymo planas** – gimnazijoje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas, vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

4.5. **Pamoka** – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

4.6. **Specialioji pamoka** – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimtiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

4.7. **Specialiosios pratybos** – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

4.8. Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos, apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

PIRMASIS SKIRSNIS MOKSLO METŲ TRUKMĖ. UGDYMO ORGANIZAVIMAS

5. Ugdymo organizavimas 5–8, I–IV gimnazijos klasėse 2017–2018 mokslo metais:

5.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2017 m. rugsėjo 1 d.

5.2. Ugdymo proceso trukmė 5–8, I–III gimnazijos klasės mokiniams – 181 ugdymo diena (36 savaitės), IV gimnazijos klasės mokiniams – 166 ugdymo dienos (34 savaitės).

5.3. Ugdymo procese skiriamos atostogos:

Rudens atostogos	2017 m. spalio 30 d. – lapkričio 3 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2017 m. gruodžio 27 d. – 2018 m. sausio 3 d.
Žiemos atostogos	2018 m. vasario 19 d. – vasario 23 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2018 m. balandžio 3 d. – balandžio 6 d.

5.4. Vasaros atostogos skiriamos pasibaigus ugdymo procesui. Atostogų pradžią 5–8, I–III gimnazijos klasės mokiniams nustato gimnazijos vadovas, suderinęs su gimnazijos taryba ir savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos). 2017–2018 m. m. vasaros atostogos 5–8, I–III gimnazijos klasės mokiniams prasidės 2018 m. birželio 18 d.

5.5. Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo ir mokslo ministro nustatytai brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki 2018 m. rugpjūčio 31 d.

6. Gimnazija ugdymo procesą skirsto pusmečiais.

7. Ugdymo laikotarpių trukmę 2017–2018 mokslo metais nustato gimnazija: 1-asis pusmetis 2017-09-01 – 2018-01-31; 2-asis pusmetis 2018-02-01 – 2018-06-15.

8. Sprendimus dėl 2017–2018 mokslo metais 10 ugdymo dienų organizavimo laiko priima:

8.1. gimnazija dėl 5 ugdymo dienų;

8.2. savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos) dėl 5 ugdymo dienų, įvertinusi gimnazijos siūlymus.

9. Pagrindinė ugdymo proceso organizavimo forma – pamoka.

10. Jeigu gimnazijos IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminą ar įskaitą pavasario (Velykų) atostogų metu, atostogų diena, per kurią jis laiko egzaminą ar įskaitą, nukeliama į artimiausią darbo dieną po atostogų. Jeigu IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminą ugdymo proceso metu, jo pageidavimu gali būti suteikiama laisva diena prieš brandos egzaminą. Ši diena įskaičiuojama į ugdymo dienų skaičių.

11. Gimnazijos vadovas, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją padėtį, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Ekstremalioji padėtis – tai padėtis, kuri susidaro dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Sprendimą dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo nelaimės apimtoje savivaldybės teritorijoje priima savivaldybės

administracijos direktorius. Gimnazijos vadovas apie priimtus sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo informuoja savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį.

12. Jei oro temperatūra – 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į gimnaziją gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – ir kitų klasių mokiniai. Ugdymo procesas, atvykusiems į gimnaziją mokiniams, vykdomas. Mokiniams, neatvykusiems į gimnaziją, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama gimnazijos internetinėje svetainėje ir elektoriniame dienyne. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių.

ANTRASIS SKIRSNIS

GIMNAZIJOS UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMAS. GIMNAZIJOS UGDYMO PLANO RENGIMAS

13. Gimnazijos ugdymo turinys formuojamas pagal gimnazijos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius ir įgyvendinamas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Geros mokyklos koncepcija), Bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas) ir kt.

14. Gimnazijoje vykdomoms ugdymo programoms įgyvendinti rengiamas gimnazijos ugdymo planas. Gimnazijos ugdymo planas – tai ugdymo turinio įgyvendinimo, vadovaujantis gimnazijos susitarimais, bendrųjų ugdymo planų bendrosiomis nuostatomis ir bendrąjį ugdymą reglamentuojančiais kitais teisės aktais, aprašas. Gimnazijos ugdymo plane, atsižvelgiant į gimnazijos kontekstą, pateikiami konkretūs ugdymo proceso organizavimo sprendimai Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti. Gimnazijoje susitarta dėl gimnazijos ugdymo plano turinio, struktūros ir formos ir jo įgyvendinimo galimybių (Mokytojų tarybos posėdis, 2017 m. birželio 15 d., protokolo Nr. 19).

15. Gimnazijos ugdymo planą parengė 2017 m. birželio 5d. įsakymu Nr. V₁-174 patvirtinta darbo grupė, į kurią bendradarbiavimo pagrindais įtraukti mokytojai, gimnazijos tarybos, administracijos, gimnazijos Vaiko gerovės komisijos atstovai. Gimnazijos ugdymo planas parengtas vadovaujantis demokratiškumo, subsidiarumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais.

16. Rengiant gimnazijos ugdymo planą, remtasi švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenimis ir informacija, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais, gimnazijos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis.

17. Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose dalyko turinys pateikiamas dvejiems mokslo metams. Bendruosiuose ugdymo planuose nurodomas minimalus pamokų skaičius, skirtas dalyko bendrajai programai įgyvendinti per dvejus mokslo metus.

18. Ugdymo planas rengiamas vieneriems (2017–2018) mokslo metams pagrindinio ugdymo programai ir dvejiems (2017–2018 ir 2018–2019) mokslo metams vidurinio ugdymo programai (koreguojant mokslo metų pabaigoje).

19. Rengiant gimnazijos ugdymo planą ugdymo programai įgyvendinti 2017 m. birželio 5 d. Mokytojų tarybos posėdyje priimti sprendimai (protokolo Nr. 19):

19.1. dėl ugdymo turinio inovacijų, skatinančių proceso modernizavimo įgyvendinimą:

19.1.1. ugdymo procese aktyviai naudotis virtualiomis Eduka.lt aplinkomis;

19.1.2. kelti kvalifikaciją dalyvaujant nuotoliniuose Pedagogas.lt mokymuose.

19.2. laikytis bendrų kalbos, rašto kultūros ugdymo reikalavimų gimnazijoje; vadovautis sukurtais skaitymo, rašymo, kalbėjimo, skaičiavimo ir skaitmeninių gebėjimų ugdymo per visų dalykų pamokas rekomendacijomis, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (1 priedas);

19.3. dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo formų ir laikotarpių:

19.3.1. skiriamas adaptacinis 1 mėn. laikotarpis 5 klasės ir naujai atvykusiems mokiniams;

19.3.2. ugdymo procesas vertinamas pusmečiais;

19.3.3. vadovautis atnaujintu Mokinių pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176, ir dalyko vertinimo tvarka, patvirtinta metodinėse grupėse;

19.4. vadovautis Mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo, pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

19.5. vadovauti Mokinių socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

19.6. dėl dalykų mokymuisi skiriamų pamokų maksimalaus skaičiaus konkrečioje klasėje:

19.6.1. dalykų mokymuisi skiriamas pamokų skaičius klasėje neviršija numatyto Bendruosiuose ugdymo planuose ir užtikrina Bendrosiose programose numatytus mokinio mokymosi pasiekimus (2-6 priedai);

19.6.2. atsižvelgiant į mokinių poreikius ir gimnazijos galimybes gali būti skiriama papildoma valanda dalyko žinioms gilinti. Minimalus grupės dydis – 10 mokinių.

19.7. dėl ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėsenos planuojant, vertinant ir reflektuojant ugdymo procesą:

19.7.1. vadovautis Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

19.7.2. vadovautis Pedagoginės veiklos priežiūros organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176 ;

19.8. į gimnazijos ugdymo turinį integruojamos programos (7 priedas):

19.8.1. Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo programa;

19.8.2. Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“;

19.8.3. Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK-179;

19.8.4. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“;

19.8.5. prevencinė „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494;

19.8.6. antikorupcinio ugdymo programa (vadovaujama antikorupcinio ugdymo priemone „Antikorupcinio ugdymo galimybės bendrojo lavinimo mokykloje“. V. 2015);

19.9. gimnazijos 5-8 ir I-IV gimnazinėse klasėse įgyvendinama nuosekli ir ilgalaikė socialines emocines kompetencijas ugdanti OLWEUS prevencinė programa.

19.10. dėl mokiniui siūlomų papildomai pasirinkti dalykų, dalykų modulių, atsižvelgiant į mokinio mokymosi poreikius ir šių dienų aktualijas:

19.10.1. patvirtintos pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių pasiūlos, aptartos metodinėse grupėse (8 priedas);

19.10.2. atsižvelgiant į gimnazijos galimybes ir mokinių poreikius dalyko modulius siūloma rinktis II-IV gimn. klasėse;

19.10.3. minimalus pasirenkamojo modulio kiekis – 5 mokiniai.

19.11. dėl pažintinės kultūrinės, meninės, sportinės, projektinės veiklos organizavimo (9 priedas)

19.12. dėl informacinio centro panaudojimo laisvu nuo pamokų metu. Sudaromas išankstinis užimtumo grafikas;

19.13. mokiniams sudaromos sąlygos mokytis ne tik klasėje, bet ir netradicinėse aplinkose: gimnazijos muziejuje, Aštuonratės važioklės „Muziejuke“, Jūkainių rekreaciniame take, Molavėnų piliakalnių komplekse, kitose gimnazijos aplinkose;

19.14. vadovautis 2017–2018 m. m. brandos darbo vykdymo instrukcija, patvirtinta Nacionalinio egzaminų centro direktoriaus 2016 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. (1.3.)-V1-105;

19.15. vadovautis Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2016 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V₁-162;

19.16. dėl neformaliojo vaikų švietimo veiklos organizavimo:

19.16.1. vadovautis Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

19.16.2. minimalus grupės dydis neformaliojo vaikų švietimo veikloms organizuoti – 12 mokinių;

19.17. vadovautis Konsultavimo sudarant individualų vidurinio ugdymo programos planą tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

19.18. dėl pamokų, skiriamų mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, poreikio ir jų panaudojimo (10 priedas);

19.19. laikinosios grupės sudaromos atsižvelgiant į mokinių poreikius, mokymuisi skirtas lėšas ir kitą gimnazijos mokymosi aplinką. Mokinių skirstymas į laikinąsias grupes tvirtinamas direktoriaus įsakymu. Laikinąją grupę sudaro mažiausiai 5 mokiniai.

19.20. vadovautis Dalyko programos, dalyko kurso, kalbos mokėjimo lygio, pasirenkamojo dalyko ar pasirenkamojo dalyko modulio keitimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 . birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

19.21. dėl dalykų mokymo intensyvinimo, gimnazinėse klasėse vedant po dvi pamokas iš eilės (lietuvių kalba – I-IV, matematika – II-IV, anglų k., biologija, chemija, fizika, geografija – III-IV).

19.22. dėl pagilinto dalykų mokymo, jį organizuoti esant poreikiui ir pakankant lėšų;

19.23. vadovautis Bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2016 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V₁-162;

19.24. vadovautis Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2016 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V₁-162.

20. Mokiniams, be privalomojo ugdymo turinio dalykų, numatytų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose, gimnazija siūlo pasirinkti pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, kurių turinį nustato švietimo ir mokslo ministro patvirtintos ir gimnazijos parengtos bei gimnazijos vadovo patvirtintos programos. Gimnazija, rengdama pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių turinį, vadovaujasi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo programų reikalavimų patvirtinimo“.

21. Bendruosiuose ugdymo planuose nenumatytais atvejais gimnazija ugdymo proceso metu gali koreguoti gimnazijos ugdymo planą arba mokinio individualų ugdymo planą, atsižvelgdama į

mokymo lėšas ir išlaikydama minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti.

22. Gimnazijos ugdymo planą gimnazijos vadovas tvirtina iki rugsėjo 1 dienos, suderinęs su gimnazijos taryba ir Raseinių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir socialinių reikalų departamento Švietimo, kultūros ir ugdymo skyriaus specialistais.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS MOKYKLOJE

23. Gimnazija, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, sudaro sąlygas mokiniui mokytis mokinių, mokinių ir mokytojų, kitų gimnazijos darbuotojų pagarba vienas kitam grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje, užtikrina tinkamą ir savalaikį reagavimą į patyčių ir smurto apraiškas. Gimnazijoje mokiniui saugia ir palankia ugdymosi aplinka rūpinasi ir mokinio gerovės užtikrinimo klausimus sprendžia gimnazijos vaiko gerovės komisija, kuri vadovaujasi Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

24. Gimnazija, įgyvendindama gimnazijos ugdymo turinį, organizuoja kryptingas sveikos gyvensenos stiprinimo ir prevencines veiklas:

24.1.5-8 ir I-IV gimnazinėse klasėse įgyvendinama nuosekli ir ilgalaikė socialines emocijas kompetencijas ugdanti OLWEUS prevencinė programa, sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui nuolat joje dalyvauti, vadovaujamosi Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“. Programa įgyvendinama vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo gimnazijoje tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176;

24.2. vykdomos sveikatinimo programos „Sveikame kūne – sveika siela“ veiklos (2017 m. gimnazijos veiklos programa).

25. Gimnazijoje sudaryta galimybė mokiniui kasdien turėti fiziškai aktyvią 25 min pertrauką po 4 pamokų (Mokytojų tarybos posėdis, 2017 m. birželio 15d. protokolo Nr. 19).

26. Gimnazija, įgyvendindama gimnazijos ugdymo turinį, vadovaujasi Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017. „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma).

27. Į gimnazijos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos patvirtinimo“ (toliau – sveikatos programa). Sveikatos programa integruojama į dalykų turinį (7 priedas).

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS

28. Gimnazija, siekdama nuosekliai ugdyti mokinių kompetencijas, gimnazijos ugdymo turinyje susieja formaliąsias socialinio ugdymo pamokas (istorija, geografija, pilietinis ugdymas) su neformaliosiomis praktinėmis veiklomis:

29.1. pažintinėmis ir kultūrinėmis veiklomis, sudarydama galimybes mokiniams lankytis muziejų, bibliotekų organizuojamose programose ir renginiuose. Mokiniai, dalyvaudami šiose

veiklose, turi kūrybines galimybes gilinti savo žinias, tobulinti pažintines kompetencijas ir ugdytis vertybines nuostatas;

29.2. skatinančiomis pilietinį įsitraukimą, ugdančiomis gebėjimą priimti sprendimus ir motyvaciją dalyvauti gimnazijos ir vietos bendruomenės veiklose. Šios veiklos padeda mokiniams teorines pilietiškumo žinias įprasminti praktinėje ar projektinėje veikloje, bendradarbiaujant su įvairiomis vaikų ir jaunimo organizacijomis, interesų grupėmis, valdžios ir savivaldos institucijomis;

29.3. padedančiomis mokiniams ugdytis medių ir informacinį raštingumą;

29.4. socialinėmis (karitatyvinėmis) veiklomis, padedančiomis mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokiam vertybines nuostatas. Šios veiklos sudaro galimybes mokiniui ugdytis praktines socialines kompetencijas, įgyjant realios globos patirties.

30. Mokiniui, kuris mokosi:

30.1. pagal pagrindinio ir vidurio ugdymo programas pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma, sudėtinė ugdymo proceso veiklos dalis. Gimnazijos sprendimu dalis veiklų organizuojamos ne visą dieną (9 priedas). Veiklų organizavimas įforminamas gimnazijos direktoriaus įsakymu;

30.2. pagal pagrindinio ugdymo programą privaloma socialinė-pilietinė veikla, kuriai skiriama ne mažiau kaip 10 valandų (pamokų) per mokslo metus (Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo gimnazijoje tvarkos aprašas, patvirtintas gimnazijos direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176.) Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama dienyne.

PENKTASIS SKIRSNIS MOKINIŲ MOKYMOŠI KRŪVIO REGULIAVIMAS

31. Siekiant tausoti mokinio sveikatą, gimnazijoje atliekama nuosekli mokinių mokymosi krūvio stebėseną, vadovaujama Mokinių mokymosi krūvio reguliavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2016 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V₁-162. Mokiniui mokymosi krūvis per savaitę paskirstytas proporcingai. Gimnazijoje penktadienį pagal galimybes organizuojama mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis.

32. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, negali būti daugiau kaip 7 pamokos per dieną.

33. Gimnazija užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokinius būtina informuoti ne vėliau kaip prieš savaitę. Kontroliniai darbai negali būti rašomi po ligos, atostogų, nerekomenduojami po šventinių dienų.

34. Gimnazija užtikrina, kad namų darbai:

34.1. atitiktų mokinio galias;

34.2. būtų naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi;

34.3. nebūtų užduodami atostogoms;

34.4. nebūtų skirti dėl įvairių priežasčių neįvykusių pamokų turiniui įgyvendinti.

35. Mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir negali tinkamai atlikti namų darbų dėl nepalankių socialinių ekonominių kultūrinių sąlygų namuose, suteikiama galimybė juos atlikti gimnazijoje prailgintos dienos grupėje.

36. Penktų klasių mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, skiriamas minimalus privalomų pamokų skaičius. Didesnis už minimalų privalomų pamokų skaičius dalykams, pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams mokytis 5–8 ir 9–10, gimnazijos I–II klasių mokiniams skiriamas, suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

37. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę gali būti ne daugiau nei 10 procentų didesnis už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte. Gimnazijoje 5-8

ir I gimn. klasėse atsižvelgiant į turimas lėšas skiriamas minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui, II gimn. klasėje mokiniams skirta 1 pamoka daugiau už minimalų privalomų pamokų skaičių.

38. Mokymosi pagalbai skiriama trumpalaikių ar ilgalaikių konsultacijų. Trumpalaikės konsultacijos (trumpesnės už pamokos trukmę) neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį, o ilgalaikės (trukmė lygi pamokos trukmei) įskaitomos į mokymosi krūvį. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniu dienynu ar kitu būdu informuojami apie mokiniui siūlomą suteikti mokymosi pagalbą, apie mokinio daromą pažangą.

39. Mokinys gimnazijos vadovo įsakymu gali būti atleidžiamas nuo pamokų tų dalykų, kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas: nuo dailės, muzikos, šokio, kūno kultūros, išimties atvejais – ir nuo kitų dalykų pamokų (ar jų dalies) lankymo, jei jis mokosi neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose pagal atitinkamas formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (ar yra jas baigęs) ar kitas neformaliojo vaikų švietimo programas. Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo ar neformaliojo vaikų švietimo programomis. Šių programų turinys turi derėti su bendrųjų programų turiniu.

40. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Gimnazija užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą. Kai šios pamokos pagal pamokų tvarkaraštį yra pirmosios ar paskutinės, už mokinių saugumą atsako tėvai (globėjai, rūpintojai). Apie tai gimnazija informuoja tėvus.

41. Gimnazija priima sprendimus dėl menų ir sporto srities ar kūno kultūros dalykų, o išimties atvejais – ir kitų dalykų vertinimų, gautų, mokantis pagal formalųjį švietimą papildančias programas, įskaitymo ir konvertavimo pažymiais pagal dešimtbalę vertinimo sistemą (11 priedas).

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

42. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas yra gimnazijos ugdymo turinio dalis ir dera su keliamais ugdymo tikslais. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą vadovaujamosi Ugdymo programų aprašu, Pagrindinio ugdymo ir Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą.

43. Gimnazija, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 44 punkte nurodytais teisės aktais ir gimnazijos susitarimais, parengė gimnazijos Mokinių pasiekimų tvarkos aprašą (patvirtintas direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176), kuris užtikrina mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir formų dermę. Aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

44. Gimnazijos priimti sprendimai:

44.1. mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, pasiekimams vertinti taikoma 10 balų sistema. Visi mokytojai turi susikūrę ir metodinėse grupėse pasitvirtinę individualias vertinimo sistemas, kuriose konkrečiai numatyti kaupiamojo ir/ar suminio vertinimo kriterijai, taikomi kiti vertinimo būdai.

44.2. privalomųjų modulių įvertinimai sumuojami prie dalyko pažymių. Pasirenkamieji moduliai pažymiu nevertinami. Pusmečiai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Dorinio ugdymo, žmogaus saugos, ekonomikos, kūno kultūros parengiamosios ir specialiosios grupės dalykų mokymosi pasiekimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

44.3. mokytojai, dirbantys toje pačioje klasėje, aptaria ir derina mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo formų dermę, diskutuoja, derina ir vienodina vertinimą konkrečioje klasėje kaupiamuoju ir/ar suminiu pažymiu.

45. Mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, planuodami mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, ugdymo organizavimą, atsižvelgia į Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją.

46. Gimnazijos ugdymo procese derinamas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

47. Formuojamojo vertinimo paskirtis – padėti mokiniui mokytis, teikti ir gauti grįžtamąjį ryšį, stebėti daromą pažangą, suteikti pagalbą laiku, siekiant pagerinti mokinio pasiekimus. Gimnazija diegia individualios mokinio pažangos stebėjimo sistemą, vadovaujasi Mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176.

Individualios mokinio pažangos vertinime dalyvauja pats mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai), ugdantys mokytojai ir kiti švietimo specialistai. Atsižvelgiant į vertinimo informaciją, koreguojamas mokinio mokymasis.

48. Diagnostiniu vertinimu nustatomi mokinio pasiekimai ir pažanga, kad būtų galima tikslingai planuoti tolesnį mokymąsi, suteikti mokymosi pagalbą sunkumams įveikti. Mokinio pasiekimų diagnostinis vertinimas gimnazijoje atliekamas reguliariai, pagal mokymo(si) logiką, aiškius vertinimo kriterijus, mokyklos susitarimus. Diagnostinio vertinimo metu mokinio pasiekimai pažymiu nevertinami. Gauta informacija remiamasi analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

49. Mokinių pasiekimai baigiantis ugdymo laikotarpiui apibendrinami atsižvelgiant į bendrosiose programose pateiktus mokinių pasiekimų lygių požymių aprašymus ir įvertinami 10 balų sistemos pažymiais ar įrašu „įskaityta“, „neįskaityta“ arba „atleista“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir gimnazijos direktoriaus įsakymą. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

50. Pusmečio pabaigoje mokinio ugdymo pasiekimus / rezultatus apibendrina ir fiksuoja jį ugdęs dalyko mokytojas arba kitas teisės aktais nustatytas asmuo, atsižvelgiant į atitinkamame ugdymo laikotarpyje gautus įvertinimus, susietus su numatytais pasiekimais bendrosiose programose. Vertinimo kriterijai mokinio pasiekimams įvertinti turi būti susieti su bendrosiose programose konkretaus dalyko aprašytais vertinimo aprašais ir žinomi besimokančiajam.

51. Jeigu mokinys:

51.1. neatliko gimnazijos numatytos vertinimo užduoties (kontrolinio darbo ar kt.), gimnazija numato laiką, per kurį jis turi atsiskaityti, ir suteikia reikiamą mokymosi pagalbą, iki mokiniui atsiskaitant. Jeigu mokinys ugdymo laikotarpiu per gimnazijos numatytą laiką neatsiskaitė ir nepademonstravo pasiekimų, numatytų Pagrindinio ar Vidurinio ugdymo bendrosiose programose, jo pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“;

51.2. neatliko gimnazijos numatytu laiku vertinimo užduočių (kontrolinių darbų ir kt.) dėl svarbių, gimnazijos vadovo pateisintų priežasčių (pavyzdžiui, ligos), ugdymo laikotarpio pabaigoje fiksuojamas įrašas „atleista“. Tokiais atvejais mokiniams, sugrįžusiems į ugdymo procesą, turi būti suteikta reikiama mokymosi pagalba.

52. Gimnazija Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime dalyvauja savivaldybės vykdomosios institucijos (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos) sprendimu. Mokinio pasiekimų rezultatai neįskaičiuojami į ugdymo laikotarpio (trimestro, pusmečio) įvertinimą.

53. Gimnazija apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) informuoja gimnazijos nustatyta tvarka vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimais.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS, ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

54. Gimnazija sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo galias ir siekti kuo aukštesnių pasiekimų.

55. Gimnazijoje už mokymosi pasiekimų stebėsenos koordinavimą, gerinimą ir mokymosi pagalbos organizavimą atsakinga direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

56. Gimnazija, siekdama gerinti mokinių mokymosi pasiekimus:

56.1. diegia aukštus mokymosi lūkesčius kiekvienam mokiniui (tarp jų ir žemus pasiekimus turintiems mokiniams), ugdo sąmoningą ir atsakingą požiūrį į mokymąsi;

56.2. ugdo mokinių pasididžiavimo savo gimnazija, mokymusi jausmus;

56.3. ugdo atkaklumą mokantis;

56.4. nuolat aptaria mokinių pasiekimų gerinimo klausimus gimnazijos bendruomenėje;

56.5. nuolat stebi ugdymosi procesą, laiku nustato, kokios reikia pagalbos ir teikia ją mokiniams, ypatingai iš šeimų, kuriose nepalanki socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka, migrantams ir kitiems, kurių lietuvių kalba nėra gimtoji, taip pat antramečiauajantiems;

56.6. kartu su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) vaiko gerovės komisija sprendžia mokinių vėlavimo į pamokas ir jų nelankymo priežastis;

56.7. tobulina gimnazijos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo procesus, itin daug dėmesio skirdama grįžtamajam ryšiui, formuojamajam vertinimui pamokoje, diagnostiniam vertinimui; jais grindžia reikiamus sprendimus dėl įvairių mokinių grupių, klasių mokinių pasiekimų dinamikos, mokytojų ir visos gimnazijos indėlio į mokinių pažangą;

56.8. sudaro galimybes mokytojams tobulinti profesines žinias, ypatingai dalykines kompetencijas ir gebėjimus, individualizuoti ugdymą, organizuoti ugdymo procesą įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniams, berniukams ir mergaitėms. Mokytojai turi turėti galimybę prireikus pasitelkti švietimo pagalbos specialistus ugdymo turiniui planuoti ir laiku koreguoti, atsižvelgiant į mokinių mokymosi pagalbos poreikius;

56.9. skatina mokinius rinktis mokymosi strategijas, padedančias atskleisti kūrybingumą.

57. Gimnazija užtikrina ne atsitiktinę, bet sistemingą mokymosi pagalbą, kuri apima: žemų pasiekimų prevenciją (iš anksto numatant galimus probleminius atvejus ir stengiantis jų išvengti), intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir žemų pasiekimų kompensacines priemones (suteikiant tai, ko mokiniai negali gauti namuose ir pan.), vadovaujasi Mokinių pagalbos teikimo tarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 metų birželio 5 dienos įsakymo Nr. V₁-176.

58. Kiekvieno mokinio mokymosi procesas gimnazijoje stebimas, siekiant laiku pastebėti mokinius, kurių pasiekimai žemi, ir nustatyti tokių pasiekimų priežastis. Apie atsiradusius mokymosi sunkumus ir galimas jų priežastis informuojami mokyklos švietimo pagalbos specialistai, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), kartu su jais sprendžiamos žemų mokymosi pasiekimų problemos.

59. Gimnazija mokymosi pagalbą teikia kiekvienam mokiniui, kuriam ji reikalinga. Ypač svarbi pagalba šiais atvejais: kai mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų; kai kontrolinis darbas ar kitos užduotys įvertinamos nepatenkinamai; kai mokinys gauna kelis iš eilės nepatenkinamus konkretaus dalyko įvertinimus; kai mokinio pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos; kai per Nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą mokinys nepasiekia patenkinamo lygmens, kai mokinys demonstruoja aukščiausio lygmens pasiekimus, kitais gimnazijos pastebėtais mokymosi pagalbos poreikio atvejais.

60. Mokymosi pagalbos teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos reikalingumo mokiniui ir mokinio mokytojo rekomendacijų.

61. Gimnazija derina ir veiksmingai taiko mokymosi pagalbos būdus:

61.1. grįžtamąjį ryšį per pamoką; pagal jį nedelsiant turi būti koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas ir kt.;

61.2. trumpalaikes ar ilgalaikes konsultacijas, kurių trukmę rekomenduoja mokantis mokytojas ar nustato gimnazija pagal mokymosi pagalbos poreikį;

61.3. pačių mokinių pagalbą kitiems mokiniams;

61.4. savanoriškos pagalbos būdus (tėvų, buvusių mokytojų ir kt.), trišalių pokalbių metodiką (mokinys – tėvai – mokytojas);

61.5. kitus, pasirinktus gimnazijos.

62. Teikiant mokymosi pagalbą, gali būti sudaromos mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupės. Šios grupės gali būti sudaromos ir iš gretimų klasių mokinių. Išskirtiniais atvejais mokymosi pagalba gali būti skiriama ir individualiai. Mokymosi pagalbai teikti, skiriant konsultacijas ar didesnę pamokų skaičių dalykui mokytis, panaudojamos pamokos, skirtos mokymosi pagalbai ir ugdymo poreikiams tenkinti. Šios pamokos gali būti panaudojamos ir teikiant pagalbą mokinių namų darbų užduotims atlikti. Mokymosi pagalbos veiksmingumas analizuojamas ir kompleksiškai vertinamas pagal individualią mokinių pažangą ir pasiekimų dinamiką.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

63. Gimnazijoje visi mokiniai turi galimybę pasirinkti neformaliojo švietimo programą, atitinkančią jo poreikius.

64. Gimnazija kiekvienų mokslo metų pabaigoje, bendradarbiaudama su gimnazijos mokinių savivaldos institucija, įvertina ateinančių mokslo metų mokinių neformaliojo švietimo poreikius, juos tikslina mokslo metų pradžioje ir, atsižvelgdama į juos, siūlo neformaliojo švietimo programas.

65. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos vadovaujantis Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V₁-176. Valandos kiekvienai programai įgyvendinti skiriamos pusmečiui.

66. Gimnazija siūlo mokiniams skirtingų krypčių programas, atitinkančias jų saviraiškos poreikius, padedančias atsiskleisti pomėgiams ir talentams, kurios ugdo savarankiškumą, sudaro sąlygas bendrauti ir bendradarbiauti (12 priedas). Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.

DEVINTASIS SKIRSNIS

UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

67. Gimnazija, siekdama optimizuoti mokinių mokymosi krūvius, į ugdymo turinį gali integruoti kelių dalykų turinį, dalykų turinio temas ar problemų sprendimą. Integruoto ugdymo turinio įgyvendinimas organizuojamas gimnazijos pasirinktu būdu.

68. Gimnazija, išanalizavusi numatomų integruoti programų tikslus, turinį ir ryšį su bendrųjų programų tikslais ir turiniu, atsižvelgdama į gimnazijos tikslus ir kontekstą, mokinių poreikius ir bendruomenės susitarimus, visas pasirinktas programas integruoja į dalykų ugdymo turinį (7 priedas):

68.1. Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo programa;

68.2. Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“;

68.3. Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK-179;

68.4. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“;

68.5. prevencinė „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494;

68.6. antikorupcinio ugdymo programa (vadovaujamas antikorupcinio ugdymo priemone „Antikorupcinio ugdymo galimybės bendrojo lavinimo mokykloje“. V. 2015);

68.7. gimnazijos 5-8 ir I-IV gimnazinėse klasėse įgyvendinama nuosekli ir ilgalaikė socialines emocines kompetencijas ugdanti OLWEUS prevencinė programa.

69. Gimnazija, priėmusi sprendimą dėl kurių nors programų integravimo į mokyklos ugdymo turinį, turi pasirinkti atitinkamus planavimo, organizavimo, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ir fiksavimo būdus.

70. Dienyne integruojamųjų pamokų apskaitai užtikrinti nurodoma integruojamoji tema dalykui skirtame apskaitos puslapyje ar skiltyje, jei integruojamoji programa integruojama į dalyko turinį. Jei integruojamas kelių dalykų turinys ir pamokoje dirba keli mokytojai, integruojamų dalykų pamokų turinį dienyne būtina įrašyti tų dalykų apskaitai skirtose elektroninio dienyno skiltyse ar puslapiuose.

71. Gimnazija sudaro sąlygas ir skatina mokinius dalyvauti integruotuose gamtos, socialinių mokslų, matematikos, technologijų, inžinerijos dalykų projektuose ar kitose veiklose, plėtoja neformaliojo ir formaliojo švietimo galimybes integruoti šiuos dalykus ir vykdomomis veiklomis prisideda prie mokslo populiarinimo ir inovacijų kultūros ugdymo.

72. Gimnazija analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis įgyvendinamą integruojamąją programą pasirinktu būdu ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo ar tolesnio turinio integravimo, taip pat stebi, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio mokymo organizavimo būdo.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

73. Mokykla gali Bendruosiuose ugdymo planuose dvejiems metams nustatyta pamokų skaičių skirti trumpesniam laikotarpiui, kad mokiniai, intensyviau mokydami, dalyko bendrojoje programoje numatytus pasiekimus pasiektų per trumpesnę laikotarpį.

74. Mokyklos ugdymo plane rekomenduojama nurodyti: kokių dalykų mokymą numatoma intensyvinti, kaip tai bus organizuojama ir kaip bus įvertinti mokinių pasiekimai.

75. Gimnazija, organizuodama ugdymo procesą, gali intensyvinti dalykų mokymą per dieną, savaitę, mokslo metus ar nustatyti kitokį ugdymo trukmės laikotarpį. Intensyvinant mokymą galima:

75.1. per dieną dalykui mokytis skirti ne vieną, o keletą viena po kitos vykstančių pamokų, taip sudarant sąlygas organizuoti eksperimentus gamtos mokslų pamokose, projektinius darbus ir kt.;

75.2. pamokas numatyti ne po vieną kiekvienai savaitės dienai, bet po daugiau tik keletui savaitės dienų;

75.3. per tam tikrą mokslo metų laikotarpį, pavyzdžiui, antrąjį pusmetį ar pan., dalyko mokytis intensyviau.

76. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programą, priima gimnazija, derindama gimnazijos ir mokinių mokymosi poreikius; intensyvinant dalyko mokymą, turi būti išlaikomas bendras pamokų, skirtų dalykui per dvejus metus, skaičius ir neviršijamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę, nustatytas pagal Higienos normą.

77. Dorinio ugdymo dalyko mokymą galima intensyvinti tik įgyvendinant vidurinio ugdymo programą.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

78. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į mokinio turimą patirtį, motyvaciją, interesus, siekius, gebėjimus, mokymosi stilių, pasiekimų lygius, nes mokiniui pagal tai turi būti pritaikomi

mokymosi uždaviniai ir užduotys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si) priemonės, mokymosi tempas, mokymosi aplinka ir gali būti skiriamas nevienodai mokymosi laiko. Diferencijuoto ugdymo tikslas – sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau siekti individualios pažangos. Juo taip pat kompensuojami brendimo, mokymosi tempo netolygumai, atsirandantys vertikaliojo skirstymo klasėmis pagal mokinių amžių sistemoje.

79. Diferencijavimas taikomas:

79.1. mokiniui individualiai;

79.2. mokinių grupei pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, pritaikant įvairias mokymosi strategijas:

79.2.1. per lietuvių kalbos ir matematikos pamokas Ia, Ib ir III, IV klasių mokiniai, per anglų kalbos pamokas Ia ir Ib klasės mokiniai į grupes skirstomi pagal gebėjimus ir poreikius;

79.2.2. per anglų kalbos pamokas III-IV gimn. klasėse mokiniai į grupes skirstomi atsižvelgiant į kalbos mokėjimo lygį.

80. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, gali būti trumpo laikotarpio – tik tam tikroms užduotims atlikti arba tam tikro dalyko pamokoms. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), jis neturi daryti žalos mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybėms, mokinių santykiams klasėje ir gimnazijoje. Gimnazija analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, individualizavimas, kokį poveikį jis daro pasiekimams ir pažangai, priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo. Priimant sprendimus, atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

81. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytas ugdymosi planas, padedantis pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, prisiimti asmeninę atsakomybę, įgyti reikiamas kompetencijas, išsikelti įgyvendinamus tikslus ir jų siekti.

82. Individualus ugdymo planas sudaromas:

82.1. mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą. Mokinio individualiame plane nurodomi dalykai, kurių mokomasi, kiek pamokų skiriama, kokius pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius mokinys mokosi ir kt. Mokinys individualų planą suderina su gimnazijos galimybėmis. Individualaus ugdymo plano formą mokiniui siūlo gimnazija. Jo forma patvirtinta direktoriaus 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V₁-112;

82.2. asmeniui, atvykusiam mokyti iš užsienio;

82.3. mokiniui, kuris pagal pagrindinio ugdymo programą mokomas namie.

83. Mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, individualus ugdymo planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir direktoriaus pavaduotojui ugdymui, švietimo pagalbos specialistams.

84. Siekiant stebėti individualią mokinio pažangą ugdymo procese, rekomenduojama individualiame ugdymo plane apibrėžti individualius sėkmės kriterijus, numatyti mokinio ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) indėlį į mokinio mokymąsi ir kt. Individualus ugdymo planas turi būti aiškus ir suprantamas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams). Mokinio individualus ugdymo planas gimnazijoje periodiškai peržiūrimas ir, jeigu reikia, koreguojamas.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS

GIMNAZIJOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

85. Gimnazija:

85.1. organizuoja mokytojų ir tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, siekdama individualios kiekvieno mokinio mokymosi pažangos, puoselėdama jo sveikatą, socialumą ir brandą. Organizuojami ne mažiau kaip 3 tėvų (globėjų, rūpintojų) susitikimai su mokytojais per mokslo metus;

85.2. užtikrina, kad tėvai ir gimnazija keistųsi abipusiai reikalinga informacija;

85.3. sudaro tėvams (globėjams, rūpintojams) sąlygas dalyvauti gimnazijos gyvenime, savanoriauti, kartu su mokytojais ir mokiniais spręsti mokymosi, pasiekimų gerinimo, elgesio, turiningo laisvalaikio, sveikos gyvensenos ir kitus klausimus. Mokinių tėvai kviečiami dalyvauti šventėse, klasių valandėlėse, mokytojų vedamose atvirose pamokose, įtraukiami į profesinį informavimą, integruotas pamokas, karjeros planavimo ir vykdymo veiklas;

85.4. užtikrina, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) galėtų išsakyti lūkesčius ir pasiūlymus gimnazijos veiklai tobulinti.

86. Gimnazija, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą, skatina (ir konsultuoja) mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus):

86.1. sukurti mokiniams tinkamą, skatinančią mokytis, edukacinę aplinką namuose;

86.2. kelti vaikams pagrįstus mokymosi lūkesčius ir motyvuoti mokytis;

86.3. padėti vaikams mokytis namuose;

86.4. palaikyti ir stiprinti dvasinius ryšius su vaiku, jį ramiai išklaudyti, patarti, padėti, domėtis vaiko veiklomis gimnazijoje ir už jos ribų;

86.5. sudaryti galimybes vaikams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose gimnazijoje ir už jos ribų.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS

ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PAGRINDINIO, VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

87. Gimnazija priima atvykusį asmenį, baigusį užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinė bendrojo ugdymo programa), mokytis pagal Nuosekliojo mokymosi tvarkos aprašą, informuoja savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį ir numato atvykusio mokytojas asmens tolesnio mokymosi perspektyvą, kurios tikslas – veiksmingai reaguoti į atvykusių mokytojas asmenų poreikius ir, bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais ir rūpintojais) ar teisėtais atstovais, sudaryti mokiniams galimybes sklandžiai integruotis į Lietuvos švietimo sistemą:

87.1. išklauso atvykusiųjų asmenų lūkesčius ir norus dėl mokymosi kartu su bendraamžiais, švietimo pagalbos poreikio ar poreikio tam tikrą dalį laiko intensyviai mokytis lietuvių kalbos;

87.2. aptaria gimnazijos teikiamos pagalbos formas ir būdus; gimnazijos, mokinio ir tėvų įsipareigojimus;

87.3. atsižvelgus į 90.1 ir 90.2 punktuose nurodytus dalykus parengia atvykusio mokinio įtrauktis į bendruomenės gyvenimą planą:

87.3.1. numato apytikrą adaptacinio laikotarpio trukmę;

87.3.2. pasitelkia mokinius savanorius, galinčius padėti atvykusiam asmeniui sklandžiai įsitraukti į gimnazijos bendruomenės gyvenimą, mokytis ir ugdytis;

87.3.3. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusiu mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), jeigu mokinys nepilnametis;

87.3.4. organizuoja mokytojų konsultacijas, individualias veiklas ugdymo programų skirtumams likviduoti;

87.3.5. numato atvykusio mokinio individualios pažangos stebėjimą per adaptacinį laikotarpį;

87.3.6. siūlo neformaliojo vaikų švietimo veiklas, kurios padėtų mokiniui greičiau integruotis;

87.3.7. kai mokinys nemoka ar menkai moka lietuvių kalbą, organizuoja jo lietuvių kalbos mokymąsi intensyviu būdu (išlyginamosiose klasėse, grupėse ar kitomis formomis), kartu užtikrina, kad dalį laiko jis mokytųsi kartu su bendraamžiais. Intensyviai lietuvių kalbos mokoma(si) iki vienerių metų (išimtiniais atvejais ir ilgiau), o pagalbos teikimas numatomas keleriems (2–4) metams.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS LAIKINŲJŲ MOKYMO SI GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

88. Gimnazija, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustatė laikinosios mokymosi grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti mažesnis negu 5 mokiniai ir didesnis nei teisės aktais nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje. Nesant galimybių sudaryti laikinosios grupės, III ir IV gimn. klasių mokiniai mokosi savarankiškai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

89. Gimnazijos ugdymo turiniui įgyvendinti klasė dalijama į grupes arba sudaromos laikinosios grupės:

89.1. informacinių technologijų ir technologijų dalykams mokytis, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma: 7 ir II gimn. klasėse;

89.2. kitiems dalykams mokytis, jei gimnazijai pakanka mokymo lėšų,

89.3. Ia ir Ib klasėse trūkstant mokytojų chemijos ir geografijos po vieną pamoką yra abiem klasėms vedama kartu, o po vieną atskirai.

90. Klasė į grupes gali būti dalijama ir sudaromos laikinosios grupės mokymosi, švietimo pagalbai teikti (pavyzdžiui, konsultacijoms ir pan.).

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE

91. Mokinių mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

92. Mokiniai namie mokomi savarankišku ar(ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu mokiniai gali būti mokomi tik pritarus gydytojų konsultacinei komisijai. Mokiniui, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsižvelgdama į gydytojų konsultacinės komisijos rekomendacijas, parengia individualų ugdymo planą.

93. Savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu namie mokomam mokiniui 5–6 klasėse skiriama 12 savaitinių pamokų, 7–8 klasėse – 13, 9–10, gimnazijos I–II klasėse – 15, gimnazijos III–IV klasėse – 14. Dalį pamokų gydytojų konsultacinės komisijos leidimu mokinys gali lankyti gimnazijoje arba mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Mokiniam, kuris mokosi namie nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, skiriama iki 15 procentų, grupine mokymosi forma – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose nustatyto pamokų skaičiaus mokiniui per savaitę.

94. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), gimnazijos vadovo įsakymu mokinys gali nesimokyti menų, dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie dalykų, kurių mokinys nesimoko, įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų mokykloje, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą. Gimnazijos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę.

II SKYRIUS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

95. Gimnazija, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą.

96. Gimnazija skiria 1 mėnesio adaptacinį laikotarpį pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ir naujai atvykusiems mokiniams. Siekiant padėti mokiniams sėkmingai adaptuotis, į šią veiklą įtraukiamas klasei vadovaujantis mokytojas, mokiniai savanoriai, gimnazijos švietimo pagalbos specialistai ir kt. Per adaptacinį laikotarpį mokinių pasiekimai ir pažanga pažymiais nevertinami (13 priedas).

97. Gimnazija, formuodama gimnazijos pagrindinio ugdymo programos turinį, siūlo mokiniams rinktis pagilinto dalykų mokymosi programas, panaudojant pamokas, skirtas mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti mokantis:

97.1. anglų kalbos ir kūno kultūros (5-8 klasėse);

97.2. lietuvių kalbos ir matematikos dalykų modulių (mokantis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį).

98. Gimnazija, formuodama ir įgyvendindama gimnazijos ugdymo turinį ugdymo proceso dalį organizuoja ne pamokų forma, o kitokia mokiniams patrauklia veikla ne tik gimnazijoje, bet ir motyvaciją mokytis skatinančiose saugiose aplinkose.

99. Pagrindinio ugdymo programos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti, pirmiausia panaudojamos mokymo(si) pasiekimams gerinti: ilgalaikėms ir trumpalaikėms konsultacijoms, mokinio pasirinktiems dalykams ar dalykų moduliams mokytis, diferencijuoto ugdymo turiniui įgyvendinti.

100. Mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, individualiam mokymui skiriama iki 15 procentų, o tiems, kurie mokosi grupinio mokymosi forma, – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus.

101. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, gali mokytis lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos dalykų nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Norintieji mokytis kreipiasi į mokyklą, vykdančią nuotolinį mokymą. Mokiniais, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu grupinio mokymosi forma, lietuvių kalbai mokytis skiriama 50 procentų, Lietuvos istorijai, Lietuvos geografijai – 30 procentų, o tiems kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, – iki 15 procentų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte kasdieniam mokymo proceso organizavimo būdui nustatyto minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus. Mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokymo trukmė gali būti trumpesnė negu 45 min. Mokytojų darbo laiko apskaitai organizuoti mokymosi periodai sumuojami po 45 min.

ANTRASIS SKIRSNIS MOKYMOSI PAGAL UGDYMO SRITIS ORGANIZAVIMO YPATUMAI

102. Gimnazija, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, užtikrina kalbėjimo, skaitymo, rašymo ir skaičiavimo gebėjimų ugdymą per visų dalykų pamokas:

102.1. įtraukia šių gebėjimų ugdymą į gimnazijos ugdymo turinį;

102.2. priima reikiamus sprendimus dėl veiksmingų metodų mokinių kalbėjimo, skaitymo, rašymo ir skaičiavimo gebėjimams tobulinti, pavyzdžiui: dalyko užduotims naudoti tekstus,

uždarojo tipo testus papildyti atvirojo tipo klausimais, į kuriuos atsakant reikia argumentuoti, dalykinio rašymo užduotimis (1 priedas);

102.3. rūpinasi, kad mokiniams, kuriems reikalinga pagalba skaitant, rašant, kalbant, skaičiuojant, ji būtų teikiama, ir stebi jų daromą pažangą;

102.4. sudaro sąlygas, kad mokiniai per visų dalykų pamokas tobulintų ir aukštesnius skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir skaičiavimo gebėjimus.

103. Pagrindinio ugdymo programa sudaryta iš ugdymo sričių.

104. Pagrindinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (tikyba), kalbos (lietuvių kalba ir literatūra, anglų kalba, rusų kalba), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika), socialinis ugdymas (istorija, geografija, pilietiškumo ugdymas, socialinė-pilietinė veikla, ekonomika ir verslumas), meninis ugdymas (dailė, muzika), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas (žmogaus sauga, sveikatos ugdymas, etninė kultūra ir kt.).

105. Į gimnazijos mokomųjų dalykų turinį integruojamos Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“ ir Ugdymo karjerai programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“ įgyvendinimo formų mokyklos ugdymo turinyje (7 priedas).

106. Ugdymo sričių įgyvendinimas.

106.1. Dorinis ugdymas. Dorinio ugdymo dalyką (etiką ar tikybą) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi pats. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikybą mokiniai renkasi dvejiems metams (5–6, 7–8, gimnazijos I–II klasėms). Visi mokiniai pasirenko tikybą.

106.2. Lietuvių kalba ir literatūra. Gimnazija, įgyvendindama ugdymo turinį:

106.2.1. siūlo mokiniams rinktis pasirenkamąjį modulį II gimn. klasėje lietuvių kalbos ir literatūros įgūdžiams formuoti ir skaitymo gebėjimams gerinti;

106.2.2. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos ir literatūros Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaro sąlygas pašalinti mokymosi spragas (skiria konsultacijų);

106.3. Užsienio kalbos.

106.3.1. Užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos.

106.3.2. Antrosios užsienio kalbos pradėdama mokytis nuo 6 klasės. Tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o mokinys nuo 14 iki 16 metų tėvų (rūpintojų) sutikimu pats renkasi antrąją užsienio kalbą: rusų ar vokiečių. Visi mokiniai yra pasirinkę mokytis rusų kalbos.

106.3.3. Baigiant pagrindinio ugdymo programą, organizuojamas anglų kalbos pasiekimų patikrinimas centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS).

106.3.4. Pagrindinio ugdymo programoje užtikrinamas pradėtų mokytis užsienio kalbų mokymosi tęstinumas. Keisti užsienio kalbą, nebaigus pagrindinio ugdymo programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos Bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir šiuo metu lankoma mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtą kalbą. Gavus mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus: vienerius mokslo metus jam skiriama ne mažiau nei viena papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

106.3.5. Jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, ir mokykla nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta

Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu gimnazija įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Gimnazija sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse.

106.3.6. Jeigu mokinys yra atvykęs iš kitos mokyklos ir, tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus, pageidauja tęsti mokytis pradėtą kalbą, o gimnazija neturi tos kalbos mokytojo:

106.3.6.1. mokiniui sudaromos sąlygos lankyti užsienio kalbos pamokas kitoje mokykloje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos, suderinus su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga). Skiriant pamokų skaičių, vadovaujamosi Bendrųjų ugdymo planų 124 punktu;

106.3.6.2. mokinys gali kalbos mokytis neformaliojo švietimo įstaigoje ir siekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytų pasiekimų (pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti gimnazijai pagal iš anksto priimtą susitarimą, kuriame numatytas atsiskaitymo laikas ir apibrėžti pasiekimų įvertinimo kriterijai.

106.4. Matematika.

106.4.1. Mokinių matematikos žinių lygis, remiantis nacionalinių ir tarptautinių tyrimų duomenimis, yra nepakankamas, todėl skiriama daugiau dėmesio jam įtvirtinti sprendžiant skaičių ir skaičiavimų, algebros, geometrijos uždavinius.

106.4.2. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti naudojamosi problemų sprendimo bendradarbiaujant, finansinio raštingumo pavyzdinėmis užduotimis, Nacionalinio egzaminų centro kasmet rengiamomis matematinio-gamtamokslinio raštingumo konkurso užduotimis, tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų leidiniais ir publikacijomis, visiems mokiniams keliami aukšti mokymosi lūkesčiai.

106.4.3. II gimn. klasėje pasiekimams gerinti siūloma rinktis matematikos modulį.

106.4.4. Nuolat stebimi mokinių matematikos pasiekimai ir, remiantis duomenimis (pavyzdžiui, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatais, kurie leidžia objektyviai įvertinti kiekvieno mokinio pasiekimus ir sudaryti galimybes stebėti individualią pažangą ir teikti reikalingą mokymosi pagalbą mokyklose), numatoma pagalba mokiniams (užduotys ir metodai spragoms įveikti), kurių mokymosi pasiekimai žemi. Paprastai šių mokinių žemi ir skaitymo gebėjimai, todėl skiriama pakankamai laiko uždavinių tekstų analizei, jų vizualizacijai, užrašymui matematiniais simboliais.

106.4.5. Ugdant gabius matematikai mokinius ugdymo procesas individualizuojamas, diferencijuojamas, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus pateikiama įvairesnių, įdomesnių, įvairaus sunkumo ir sudėtingumo užduočių, naudojamosi nacionalinių olimpiadų, konkurso „Kengūra“ užduotimis (ir sprendimų rekomendacijomis) ir kitais šaltiniais. Rekomenduojama mokiniams dalyvauti olimpiadose, konkursuose.

106.4.6. Skatinama tikslingai naudotis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis, skaitmeninėmis mokomosiomis priemonėmis matematiniam ugdymui rengiant ir naudojant interaktyviasias užduotis. Naudojamosi atvirojo kodo dinaminės matematikos programa „GeoGebra“, apimančia geometriją, algebrą, statistiką.

106.5. Informacinės technologijos.

106.5.1. 7 klasėje intensyvinamas informacinių technologijų kursas, skiriamos 35 dalyko pamokos per vienerius metus.

106.5.2. Integruojant dalyko ir informacinių technologijų programas, kai pamoką planuoja ir dalyko mokytoją konsultuoja informacinių technologijų mokytojas ar kai pamokoje gali dirbti du mokytojai (dalyko ir informacinių technologijų), už mokytojo darbą atlyginama iš pamokų, skirtų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti. Dalyko mokytojui turint pakankamai skaitmeninio raštingumo kompetencijų, nėra būtina, kad pamokoje dirbtų du mokytojai.

106.5.3. Gimnazijos I–II klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba

tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Gimnazija siūlo rinktis visus tris modulius.. Modulį renkasi mokinys.

106.6. Gamtamokslinis ugdymas.

106.6.1. Siekiant gerinti gamtamokslinį raštingumą, tobulinami mokinių pasiekimai Žemės ir visatos bei gyvųjų sistemų ugdymo turinio srityse.

106.6.2. Gimnazija užtikrina, kad:

106.6.2.1. per gamtos mokslų dalykų pamokas būtų mokomasi tiriant. Ypač tai svarbu mokant fizikos ir biologijos;

106.6.2.2. gamtos mokslų dalykų turinys apimtų mokinių gebėjimus analizuoti ir interpretuoti gamtamokslinių tyrimų ir duomenų rinkimo procedūras bei sąvokas, taip pat gebėjimų mąstyti ir diskutuoti gamtos temomis ugdymą;

106.6.2.3. atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ugdymo procesas individualizuojamas, diferencijuojamas. Ugdymo procese taikomos įvairaus sunkumo ir sudėtingumo užduotys. Mokymosi medžiaga pritaikoma atsižvelgiant į mokinių turimas žinias, įgūdžius ir ugdymosi poreikius.

106.6.3. Įgyvendinant numatytą gamtos mokslų turinį skiriama dėmesio gamtamoksliniams tyrimams: stebėjimui, analizavimui, eksperimentavimui, modeliavimui, įvairioms praktinėms veikloms. Ugdymo procese mokiniai skatinami bendradarbiauti ir (ar) dirbti komandoje, derinami įvairūs ugdymo metodai ir ugdymo inovacijos. Ugdymo turinyje daugiau dėmesio skiriama gyvajai gamtai stebėti, mokslinėms idėjoms ir technologijoms pritaikyti kasdieniame gyvenime.

106.6.4. Gimnazija užtikrina, kad eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti būtų skiriama ne mažiau kaip 30–40 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus (tai fiksuojama dalykų ilgalaikiuose planuose). Nesant sąlygų atlikti eksperimentus gimnazijoje, sudaromos sąlygos juos atlikti kitoje mokykloje, atvirose prieigos centruose ar kitose tam tinkamose aplinkose.

106.6.5. Gimnazijoje mokymosi aplinka pritaikyta gamtamoksliniam ugdymui, eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti.

106.6.6. Atliekant gamtamokslinius tyrimus naudojamos ne tik kilnojamosiomis ir virtualiosiomis laboratorijomis, šiuolaikiškoms edukacinėms erdvėms, mokymosi ištekliams už mokyklos ribų (mokslo parkų, universitetų, verslo įmonių laboratorijomis, nacionaliniais parkais ir kt.), bet turimomis mokyklinėmis priemonėmis, taip pat lengvai buityje ir gamtoje randamomis ir (ar) pasigaminamomis priemonėmis.

106.6.7. Gimnazija skatina mokinius įsitraukti į gamtos mokslų būrelių, pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių veiklas, dalyvauti įvairiuose gamtamokslinio raštingumo konkursuose, organizuoja po pamokų veiklą, įtraukiančią mokinius į tyrinėjimus, arba, nesant galimybių tai atlikti gimnazijoje, siunčia mokinius į kitas institucijas.

106.7. Technologijos.

106.7.1. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi, proporcingai paskirstant laiką tarp mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų.

106.7.2. Mokiniais, pradėdantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso.

106.7.3. Baigę integruoto technologijų kurso programą, mokiniai pagal savo interesus ir polinkius renkasi vieną iš privalomų technologijų programų (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos, gaminių dizaino ir technologijų). Pasirinktą technologijų programą galima keisti suderinus su dalyko mokytoju ir direktoriaus pavaduotoju ugdymui.

106.8. Socialinis ugdymas.

106.8.1. Per socialinio ugdymo dalykų pamokas mokymasis grindžiamas tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, bendradarbiavimu savarankiškai atliekamu darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis.

106.8.2. Siekiant gerinti gimtojo krašto (pavyzdžiui, rajono savivaldybės, gyvenvietės ir kt.) ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, dalis istorijos ir geografijos pamokų organizuojamos netradicinėse aplinkose (muziejuose, lankytinose istorinėse vietose, vietos

savivaldos institucijose, saugomų teritorijų lankytojų centruose), naudojamosi virtualiosiomis mokymosi aplinkomis.

106.8.3. Laisvės kovų istorijos mokymo turinys integruojamas į pilietiškumo pagrindų ir lietuvių kalbos pamokas II gimn. klasėje (18 pamokų, 6 priedas).

106.8.4. Pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokomasi pilietiškumo pagrindų. Šiai programai skiriama 70 pamokų. Jos organizuojamos I ir II gimn. klasėse. Pilietiškumo pagrindai neintegruojami į istorijos kursą.

106.8.5. 5 klasėje mokomasi Lietuvos istorijos, o 6 klasėje – Europos istorijos.

106.8.7. Atsižvelgiant į BUP 122.8.6 punkto rekomendacijas, į istorijos ir geografijos dalykų turinį integruojamos temos apie Lietuvos ir pasaulio realijas, kurios sistemingai atskleidžiamos ir aptariamasi su mokiniais, nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temos, tokias kaip: nacionalinio saugumo samprata ir sistema Lietuvos Respublikoje; rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai: tikslai, metodai, instrumentai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kiti įgyvendinamieji gynybos ir kovos su korupcija sričių teisės aktai (7 priedas).

106.9. Kūno kultūra. Kūno kultūrai skiriamas 2 valandas per savaitę, 5–8, I–II gimn. klasių mokiniams sudaromos sąlygos papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas (krepšinio, sporto žaidimų, svarsčių kilnojimo) per neformaliojo švietimo veiklą gimnazijoje ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (sporto mokykloje, meno mokykloje). Gimnazija tvarko lankančių tokią pratybą mokinių apskaitą.

106.9.1. Dėl nepakankamų mokymo lėšų kūno kultūrai mokytis nesudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės.

106.9.2. Organizuojant kūno kultūros pamokas patalpose, atsižvelgiama į Higienos normos reikalavimus.

106.9.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaroma galimybė rinktis fizinį aktyvumą:

106.9.3.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

106.9.3.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne gimnazijoje.

106.9.4. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami, atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas skiria alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

106.9.5. Gimnazija mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (šachmatų, šachmatų, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, socialinę veiklą), tapti mokytojo pagalbininkais pamokoje.

106.10. Meninis ugdymas.

106.10.1. Meninio ugdymo dalykus sudaro dailė ir muzika.

106.10.2. Organizuojamas kryptingas dalykų meninis ugdymas.

107. Mokinys privalo mokytis visų Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte klasei nurodytų dalykų, išskyrus tuos atvejus, kai gimnazija priima sprendimą intensyvuoti dalykų mokymą. Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte nurodomas dalyko bendrosioms programoms įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius ir minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę. Mokinys pagal poreikius gali pasirinkti pageidaujamus mokytis pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius ir neformaliojo švietimo veiklas. Gimnazija gali skirti mokiniui ilgalaičių ir trumpalaikių konsultacijų. Maksimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę nėra didesnis nei nurodytas Higienos normoje.

III SKYRIUS VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

108. Vidurinio ugdymo programa vykdoma, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Ugdymo programų aprašu, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Geros mokyklos koncepcija, Bendraisiais ugdymo planais, gali būti atsižvelgiama į Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašą ir kt.

109. Vidurinio ugdymo programos trukmė – dveji mokslo metai. Vidurinio ugdymo programos turinį sudaro:

109.1. privaloma dalis: privalomi mokyti dalykai, privalomai pasirenkami dalykai ir moduliai;

109.2. laisvai pasirenkama dalis: pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai: pilietiškumo ugdymas, kurio turinys siejamas su nacionalinio saugumo temomis, braižyba, kalbos kultūra, ekonomika ir verslumas, kovos menai, stalo tenisas, šaškės. Pasirenkamieji dalykų moduliai neskaičiuojami kaip atskiri dalykai.

110. Gimnazija nustato mokinio individualaus ugdymo plano struktūrą ir jo keitimo tvarką, vadovaudamasi Dalyko programos, dalyko kurso, kalbos mokėjimo lygio pasirenkamojo dalyko ar pasirenkamojo dalyko modulio keitimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. birželio 5 d. įsakymo Nr. V1-176.

111. Mokinys, vadovaudamasis Ugdymo programų aprašu, gimnazijos pasiūlymais ir atsižvelgdamas į tolesnius mokymosi planus, priima sprendimą, kokius dalykus ar modulius renkasi mokyti pagal vidurinio ugdymo programą, apsisprendžia dėl vieno brandos darbo rengimo ir kartu su mokytojais, padedant ir tėvams (globėjams), pasirengia individualų ugdymo planą.

112. Mokinio pasirinkti mokyti dalykai tampa privalomi. Jeigu pasirinkto dalyko programos mokinys nebaigia ir nepasiekia joje numatytų pasiekimų – pripažįstama, kad jis jo nesimokė.

113. Gimnazija, atsižvelgdama į mokinių pasirinkimus, jų individualius ugdymo planus, modeliuoja kokybišką vidurinio ugdymo programos įgyvendinimą. Laikinosios grupės sudaromos iš mokinių, kurie pasirenka tą pačią bendrojo ugdymo dalyko kurso programą, tą patį dalyko modulį, pasirenkamąjį dalyką.

114. Jeigu mokinys pageidauja, gimnazija sudaro sąlygas pagerinti pasirinktų ugdymo sričių ar atskirų dalykų kompetencijas papildomai rengtis brandos egzaminams ar tolesniam mokymuisi baigus vidurinio ugdymo programą (pavyzdžiui, profesinio mokymo programos moduliai).

115. Mokinui, atvykusiam iš kitos mokyklos, gimnazija užtikrina galimybes įgyvendinti savo individualų ugdymo planą arba, nesant tam sąlygų, pasiūlyti keisti pasirinktus dalykus ar modulius.

116. Vidurinio ugdymo programoje gimnazija siūlo mokiniui:

116.1. jo mokymosi poreikius atliepiančius pasirenkamus dalykus, dalykų modulius. Nesant mokinio pageidaujamų pasirinkti švietimo ir mokslo ministro patvirtintų pasirenkamųjų dalykų programų ar dalykų modulių programų, jas parengia mokykla (Bendrųjų ugdymo planų 22 punktą), išskyrus profesinio mokymo programą;

116.2. rinkti dalykus ar modulius, kurių turinys siejamas su šalies saugumu ir krašto gynyba;

116.3. daugiau pamokų, nei numatyta Bendrųjų ugdymo planų 143 punkte, mokyti kitus pasirinktus dalykus ar modulius,

116.4. susipažinti su profesinės veiklos įvairove ir rinkimosi galimybėmis, planuoti savo tolesnį mokymąsi ir darbinę veiklą (t. y. karjerą) gimnazijos informaciniame centre ir už gimnazijos ribų;

116.5. intensyviai lietuvių kalbos, matematikos, biologijos, fizikos ir chemijos dalykų mokymą kartą per savaitę skiriant dvi pamokas vieną po kitos;

117. Gimnazija užtikrina, kad minimalus privalomų, privalomai ir laisvai pasirenkamų dalykų skaičius mokinio individualiame plane būtų ne mažesnis nei 8, o minimalus pamokų skaičius per savaitę – 28. Didinant pamokų skaičių per savaitę privalu laikytis Higienos normoje numatyto pamokų skaičiaus per dieną.

118. Gimnazija, siekdama užtikrinti, kad mokinys, mokydamasis pagal vidurinio ugdymo programą, tobulintų tolesniam mokymuisi, darbui būtinas kompetencijas, ugdymo procese taiko inovatyvius, besimokantiesiems patrauklius ir aktualius mokymo(si) būdus, plėtoja savarankišką

mokymąsi, sudaro sąlygas mokinių socialinei-pilietinei veiklai, savanorystei, padeda mokiniams susipažinti su profesijų įvairove ir pasirinkimo galimybėmis, planuoti tolesnį savo mokymąsi ir(ar) darbinę veiklą, karjerą.

119. Gimnazija, kurioje yra viena gimnazijos III arba viena gimnazijos IV klasė, pagal turimas mokymo lėšas pasirenka tinkamiausią būdą įgyvendinti dalykų bendrojo ir išplėstinio kursų programas ir užtikrinti mokymo kokybę. Lietuvių kalbai ir literatūrai, matematikai mokyti(s) sudaromos atskiros laikinosios grupės, atsižvelgiant į mokinių pasirinktą bendrojo ar išplėstinio kurso programą, o užsienio kalbos – į kalbos mokėjimo lygį.

120. Gimnazija į dalykų ugdymo turinį integruoja Ugdymo karjerai programą, patvirtiną Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“ ir Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“ (7 priedas).

121. Mokiniam, kurie mokosi savarankiškai ar nuotoliniu būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms skiriama iki 15 procentų, o besimokantiems grupinio mokymosi forma – 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 143 punktu nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus. III gimn. klasėje savarankiškai (su konsultacijomis) mokomasi šių dalykų: dailės – 2 mokiniai, technologijų (mityba) – 1 mokinys, technologijų (statyba ir medžio apdirbimas) – 3 mokiniai; IV gimn. klasėje: dailės – 3 mokiniai, braižybos – 2 mokiniai, technologijų (mityba) – 2 mokiniai, technologijų (statyba ir medžio apdirbimas) – 3 mokiniai, biologijos 1 pamoką A lygiu – 1 mokinys.

122. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 122.10.3, 122.10.5 papunkčiais.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATSIRANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

123. Gimnazija, rengdama gimnazijos ir mokinio individualųjį ugdymo planą, sudaro sąlygas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, gauti kokybišką ir poreikius atitinkantį ugdymą ir būtina švietimo pagalbą.

124. Gimnazija mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą organizuoja vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir šio skyriaus nuostatomis (jei šiame skyriuje neregamentuojama, mokykla vadovaujasi kitomis Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis, reglamentuojančiomis švietimo programų įgyvendinimą) ir atsižvelgia į:

124.1. formaliojo švietimo programą;

124.2. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

124.3. individualizuoto ugdymo ir švietimo pagalbos reikmę, vykdydama švietimo pagalbos specialistų, gimnazijos vaiko gerovės komisijos, pedagoginių psichologinių ar švietimo pagalbos tarnybų rekomendacijas;

124.4. gimnazijos galimybes (specialistų komanda, mokymo(si) aplinka, mokymo ir švietimo pagalbos lėšos).

125. Gimnazija, pritaikydama ugdymo planą mokinio reikmėms ir vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 124, 143 punktuose nurodytu pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 96–99 punktais, gali:

125.1. iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių (nemažindamos nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);

125.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų, skirtų ugdymo sričiai, socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai, medijų ir informaciniam raštingumui ir t. t., skaičių, siekiant plėtoti asmens kompetencijas ir tenkinti ugdymosi poreikius;

125.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgdamos į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas;

125.4. keisti pamokų trukmę, dienos ugdymo struktūrą, atsižvelgdamos į mokinio galias ir sveikatą, poilsio poreikį, keliamus individualius ugdymo tikslus;

125.5. formuoti nuolatinės ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių.

126. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas (išskyrus įgyvendinimą vaikų socializacijos centruose) pateikiamas 7 priede.

ANTRASIS SKIRSNIS INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

127. Individualus ugdymo planas rengiamas atsižvelgiant į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas, ugdymo programą, ugdymo formą ir mokymo organizavimo būdą;

128. Mokinui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktuose dalykų programoms įgyvendinti nurodomų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 20 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti mažinamas ar didinamas 1 ar 2 pamokomis.

129. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas.

TREČIASIS SKIRSNIS MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ, MOKYMO PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

130. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pasiekimai ir pažanga vertinami pagal bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 44–55 punktų nuostatomis.

131. Mokinio, kuriam bendrojo ugdymo programa pritaikoma, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal bendrojoje programoje numatytus pasiekimus, aptarus su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys (ko sieks ir mokysis mokyns, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi).

132. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba Socialinių įgūdžių ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama gimnazijoje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

133. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.

134. Gimnazija specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą mokiniui teikia vadovaudamasi teisės aktais ir įgyvendindama pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

135. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama:

135.1. vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

135.2. ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui, atsižvelgiant į mokinio galias, keliamus ugdymo(si) tikslus, tenkinant jo reikmes. Siekiant įtraukties į bendrą ugdymo procesą ir teikiant pagalbą pamokoje, klasėje pasirenkami kuo mažiau stigmatizuojantys ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo būdai;

135.3. specialiųjų pratybų forma: individualių, mažoms grupelėms (2–4 mokiniai), grupėms (5–8 mokiniai). Mokiniais, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalba teikiama per specialiąsias pamokas;

135.4. kai gimnazijoje nėra reikiamos kvalifikacijos specialiųjų pedagogų, galinčių teikti ugdymą ir švietimo pagalbą regos, klausos, įvairiapusių raidos (autizmo), elgesio ir (ar) emocijų sutrikimų turinčiam mokiniui, kuriam rekomenduota papildoma specialioji pedagoginė pagalba, jam skiriama nuo 2 iki 4 valandų per savaitę individualioms specialiojo pedagogo konsultacijoms ir (ar) papildomai dalyko mokytojo pagalbai arba sudaromos sąlygos šias paslaugas mokiniui gauti specialiosios paskirties įstaigoje, specialiojo ugdymo centruose.

136. Specialioji pagalba:

136.1. teikiama vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“;

136.2. teikiama mokytojo padėjėjo;

136.3. teikiama ugdymo proceso metu.

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

137. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu organizuoja gimnazija pagal vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

138. Mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokytis namie gimnazija skiria pamokų vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 107–110 ir 124, 143 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms, o mokiniui, kuris mokosi tautinės mažumos kalba, – 2 papildomos valandos lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis.

139. Mokiniui, kuris mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, mokytis namie skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę:

139.1. mokymas namie organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 107–110 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms;

139.2. turinčiam judesio ir padėties sutrikimų rekomenduojama 1–2 valandas per savaitę skirti gydomajai mankštai;

139.3. besimokančiam tautinės mažumos kalba, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomam namie, lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis gali būti skiriamos papildomos 1–2 valandos per savaitę.

SUDERINTA

Raseinių rajono savivaldybės administracijos
Švietimo ir socialinių reikalų departamento
Švietimo, kultūros ir ugdymo skyriaus vedėja

Regina Petreikienė

2017 m. rugpjūčio d.